

Кейс-метод як сучасна технологія формування професійно орієнтованої компетентності в діалогічному мовленні майбутніх викладачів англійської мови

У статті представлено короткий опис кейс-методу як сучасної технології навчання, обґрунтовано доцільність його використання на практичних заняттях з англійської мови, описано критерії добору навчальних матеріалів для кейсів, запропоновано алгоритм роботи з кейсом. Наведено приклади кейсів з окремих тем.

Ключові слова: кейс-метод, кейс, критерії добору навчальних матеріалів, дискусія, синквейн.

Ярошенко О. В. Кейс-метод как современная технология формирования профессионально ориентированной компетентности в диалогической речи будущих преподавателей английского языка

В статье представлено краткое теоретическое описание кейс-метода как современной технологии обучения, обоснована целесообразность использования кейс-метода на практических занятиях по английскому языку, описаны критерии отбора учебных материалов для кейсов, предложен алгоритм работы с кейсом. Приводятся примеры кейсов по отдельным темам.

Ключевые слова: кейс-метод, кейс, критерии отбора учебных материалов, дискуссия, синквейн.

Iaroshenko O. The Case-Study as a Modern Technique in Developing Professionally Oriented Interactive Communication of the Future English Teachers

The article deals with the short theoretical description of the case-study technique, the appropriateness of case-study application at the English language classes is proved, the selection criteria for teaching materials are described, the stages of work with cases are defined. The article offers the cases on some topics.

Key words: case-study, case, selection criteria for teaching materials, discussion, cinquain.

Взаємодія викладачів і студентів на принципах співробітництва стає домінуючою у навчально-виховному процесі з іноземної мови (ІМ) у вищих навчальних закладах (ВНЗ). Викладач орієнтується на позитивні якості студента, вірить у його творчі сили, створює навчальну атмосферу, яка активізує і розвиває особисті та професійні якості студентів. Саме інтерактивні технології навчання, на думку Н. П. Волкової і О. Б. Тарнопольського [4, с. 63], дають можливість урізноманітнити зміст учіння студентів, сприяють творчому підходу до студентів і дають можливість моделювати їхню майбутню професійну діяльність, зокрема на заняттях з англійської мови (АМ). Серед сучасних технологій навчання ІМ ми обрали кейс-метод як такий, що є найбільш вдалим для форму-

вання професійно орієнтованої компетентності (ПОК) в англійському діалогічному мовленні (ДМ) майбутніх викладачів АМ, що й зумовлює актуальність нашого дослідження.

Кейс-метод, як метод аналізу ситуацій, застосовується у навчальному процесі вищої школи як засіб моделювання професійної діяльності зі спеціальних дисциплін, наприклад технічних, юридичних, економічних тощо. Проте для формування ПОК майбутніх викладачів АМ кейс-метод у вітчизняній іншомовній освіті використовується не достатньо. Ставимо за **мету** статті продемонструвати можливість використання кейс-методу для формування ПОК у ДМ майбутніх викладачів АМ.

У зарубіжних науковців є певні напрацювання щодо використання кейс-методу у процесі підготовки вчителів як засобу поєднання теорії і практики. Так, наприклад, В. Різко [24] обґрунтувала й розробила відеокейси для розвитку в майбутніх учителів умінь вирішення проблем, які виникають у процесі викладання. П. Гольдблат і Д. Сміт [19] уклали кейси для практичного застосування у процесі підготовки майбутніх учителів. Дж. Клайнфельд [22] зазначила, що укладання кейсів є не просто їх написанням, а особливим умінням вкладати в них проблеми і досвід для подальшого аналізу.

Для підтвердження можливості використання кейс-методу у формуванні ПОК у ДМ майбутніх викладачів АМ ми визначили загальні вимоги до його застосування. Як зазначають В. М. Галузинський і М. Б. Євтух [5]:

1. Кейс-метод призначений для отримання знань з дисциплін, що характеризуються наявністю плюралістичних істин, коли неможливо дати однозначну відповідь на поставлене запитання.
2. Акцент навчання переноситься з оволодіння студентами готовими знаннями на процес самостійного їх набуття і застосування на практиці в процесі обговорення.
3. Метод ґрунтується на моделі конкретної ситуації, яка має місце в реальному житті.

Саме професійна діяльність викладача ІМ, АМ зокрема, не має однозначних відповідей на запитання, оскільки в залежності від навчальної ситуації викладач застосовує знання не лише з АМ і методики її викладання, але й з педагогіки і психології, оскільки

працює зі студентами, кожен з яких є особистістю з властивими їй характерними рисами та індивідуально-психологічними особливостями.

Процес набуття знань та оволодіння професійно орієнтованими навичками й уміннями завдяки застосуванню кейс-методу в контексті особистісно-діяльнісного підходу уможливить досягнення викладачем результатів мотиваційного, інтелектуального і професійно-діяльнісного розвитку студентів-магістрантів [15]. Використання реальних ситуацій з життя викладачів ІМ і студентів лише сприятиме мотивації і зацікавленню магістрантів у майбутній професійній діяльності. Крім того, упровадження кейс-методу забезпечує найбільш повноцінне моделювання професійної діяльності [4].

Так, наприклад, Р.Р. Джордан зазначає, що кейс-метод потрібно застосовувати як засіб отримання фундаментальних знань та розуміння сутності процесів [21, с. 35]. Т. Н. Хакін стверджує, що кейс-метод забезпечує студентів можливістю вести справжні дискусії і вчитися стратегій переконання [20]. М. Дж. Уоллес звертає увагу, що застосування кейс-методу вимагає багато часу, але, попри це, охоплення великої кількості теоретичного матеріалу завжди знаходить застосування у реальних ситуаціях кейсу, а згодом – і в житті [25, с. 40].

У залежності від підходу і методу навчання досягнення студентів суттєво відрізняються [17, с. 3]. Для підтвердження потенціалу кейс-методу наведемо Піраміду навчання (The Learning Pyramid) [17, с. 6] на рис. 1.

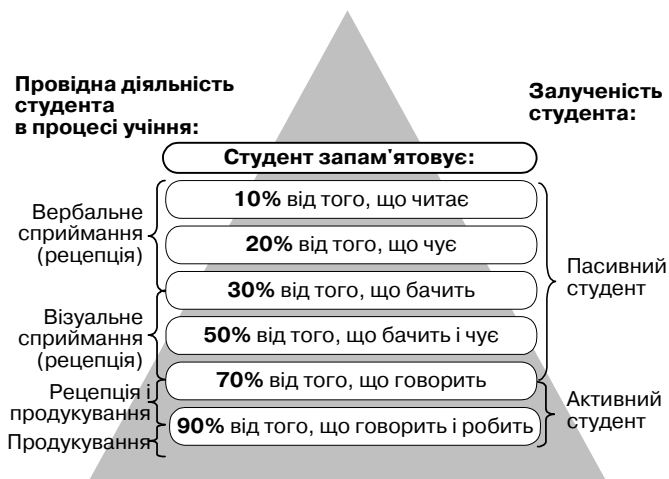

Рис. 1. Піраміда навчання

З огляду на те, що кейс-метод як ситуативний аналіз передбачає обговорення проблеми шляхом дискусії, можемо стверджувати, що після опрацювання студенти запам'ятовують 70% матеріалу, а якщо дискусія проходитиме у рольовій чи діловій грі, студенти запам'ятовують 90% матеріалу.

Отже, під кейс-методом ми розуміємо метод аналізу ситуацій, який полягає в отриманні студентами набору навчальних матеріалів (кейсу), осмисленні змісту його проблеми, яка, зазвичай, не має однозначного вирішення, та обговоренні розв'язання проблеми на основі набутих знань [13].

Спираючись на дослідження вітчизняних і зарубіжних науковців щодо застосування кейс-методу в навчанні [10, 19, 21, 22 тощо], ми уклали алгоритм роботи з кейсом (див. рис. 2).

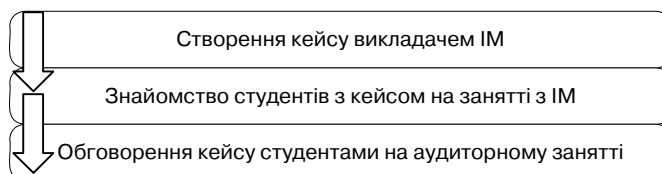

Рис. 2. Алгоритм роботи з кейсом

Алгоритм розділимо на елементи, які стосуються підготовки викладача до занять, і на елементи, які безпосередньо формують ПОК у ДМ студентів. Детальніше зупинимось на створенні кейсу викладачем ІМ. Передусім підготовка викладача до роботи зі студентами за умови використання кейс-методу вимагає ретельного добору навчальних матеріалів. Для цього ми виділили критерії їх добору та мінімально достатні і максимально необхідні вимоги до цих матеріалів [3, с. 112-113].

За основу ми обрали критерії добору навчального матеріалу, запропоновані Л. Є. Алексеевою [1], і доповнили їх критерієм міжпредметного зв'язку, оскільки формування основ методичної і педагогічної майстерності можливе лише в умовах урахування і реалізації міжпредметних зв'язків [8]. Отже, в процесі добору навчальних матеріалів ми керувалися критеріями 1) професійної спрямованості; 2) автентичності; 3) проблемності; 4) ситуативності; 5) доступності; 6) міжпредметності. Обґрунтуємо доцільність вибору кожного із критеріїв.

Критерій професійної спрямованості передбачає добір навчального матеріалу в контексті специфіки професійної діяльності викладача ІМ, що дає змогу продовжити професіоналізацію навчання студентів як майбутніх викладачів ІМ. Таким професійним контекстом, на нашу думку, є тематика кейсів, наприклад, "How to Become a Good Language Teacher" (Як стати хорошим викладачем мови).

Щодо *критерію автентичності*, то автентичними є тексти, створені носіями мови для носіїв, а не для навчальних цілей вивчення мови як іноземної [6, с. 130]. Тому ми добирали автентичні навчальні матеріали, зокрема відео (новини, короткі фільми тощо), книги, статті, написані для викладачів.

Критерій проблемності є необхідним і вагомим, оскільки кейс-метод як засіб формування ПОК в

англійському ДМ передбачає наявність проблеми, часто завуальованої у пропонованій викладачем ситуації, яку й необхідно проаналізувати [10, с. 51]. Її прикладом може бути непорозуміння молодих викладачів зі старшими колегами. (Проблема ж полягає в різниці поколінь). Отже, аналіз потрібно проводити в контексті проблеми і робити висновки та вносити корективи відповідно до ситуації.

Критерій ситуативності також є вагомим, адже кейс-метод ще називають “методом ситуаційного аналізу”. Крім того, однією з найважливіших психологічних особливостей ДМ є його ситуативність [9, с. 305]. Існує чітка співвіднесеність ДМ з ситуацією, яка в процесі навчання ІМ повинна спонукати студентів до мовлення. Такі ситуації відомі як навчально-комунікативні ситуації (НКС). НКС створюються за допомогою вербальних і невербальних аудіовізуальних опор, які стимулюють мотивацію учіння студентів, викликають у них інтерес до участі в спілкуванні [9, с. 306].

Критерій доступності передбачає, що навчальні матеріали корелюють з рівнем знань студентів-магістрантів, а саме рівнем С2 згідно із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти [7].

Критерій міжпредметності, як зазначає Н. Ф. Бориско, є вагомим, оскільки професійна спрямованість процесу навчання ІМ уможливується лише за умови синтезу лінгвістичних, психолого-педагогічних і методичних знань, навичок і вмінь студентів [3, с. 349]. У контексті цього критерію всебічно охоплюються навчальні дисципліни, необхідні для професійної діяльності майбутнього викладача ІМ.

Міжпредметні зв'язки реалізуються такими способами [3, с. 351-352]:

- а) предметно-змістовий (тексти для читання, аудіо- і відеоматеріали, які складають кейс) і процесуальний (застосування у процесі обговорення кейсу рольової / ділової гри-дискусії, яка моделює процес реального спілкування);
- б) непрямий або двоплановий (тематика кейсів не є навчально-професійною, проте їхнє загальнокультурне наповнення реалізується у професійно орієнтованому напрямі);
- в) когнітивно-емпіричний (знайомство з кейсом як набуття теоретичної інформації реалізується на практиці у процесі рольової / ділової гри-дискусії);
- г) міжкультурний (студентам пропонуються різні точки зору на проблему).

Інші елементи алгоритму роботи з кейсом безпосередньо пов'язані з процесом формування ПОК у ДМ майбутніх викладачів АМ. Так, знайомство студентів з кейсом передбачає самостійне опрацювання його матеріалів, адже кейс є досить об'ємним за змістовим наповненням і вимагає певного часу для ознайомлення.

Згідно з «Пірамідою навчання» (рис. 1) все, що сприймається візуально, запам'ятовується краще. Тому в процесі знайомства студентів з кейсом ми використовуємо аудіовізуальні засоби навчання, зокрема цифрові аудіо-/відеозаписи, відеограми (картинки, схеми, фотографії тощо) як демонстрацію проблеми. Ознайомившись з ними, студенти звертаються до читання теоретичних матеріалів, яке (в контексті поставленої проблеми) є вмотивованим та активним. Водночас студенти вчать практично використовувати технічні засоби навчання (ТЗН).

Обговорення проблемної ситуації передбачено на практичному занятті під керівництвом викладача ІМ. Крім того, кейс-метод вимагає застосування діалогічної/обговорення, адже студентам необхідно виробити спільне рішення проблеми, дійти певних висновків, переконати один одного у правильності й раціональності прийнятого рішення [9, с. 152].

Питання навчання іншомовної дискусії досліджувалося багатьма вітчизняними і зарубіжними науковцями (Н. П. Андронік, С. В. Гапонова, А. Й. Гордєєва, П. Б. Гурвич, Г. О. Китайгородська, Л. П. Коблова, Р. П. Мільруд, Е. Н. Пучко, В. Л. Скалкін, Є. В. Смірнова, Н. М. Топтигіна, Є. В. Шантарін, М. П. Янісів, К. Folse, R. McAndrew, S. Thornbury, P. Уг та інші). Дискусію визначають як розгорнуте обговорення в діалогічній формі проблемного питання, щодо якого існують різні точки зору. Метою дискусії є вирішення проблеми у процесі логічної і послідовної аргументації [12, с. 57].

Спираючись на напрацювання І. О. Сімкової [11, с. 40], у процесі використання дискусії виділяємо три етапи: 1) інформаційно-підготовчий; 2) ситуативно-дискусійний; 3) констатувально-інтерпретаційний. Кожен з етапів реалізується у процесі обговорення студентами кейсу.

Інформаційно-підготовчий етап є своєрідною переддискусією шляхом укладання сінквейну, який в подальшому виступатиме вербальною опорою для обговорення.

Сінквейн – п'ятирядкова віршована форма, що складається з п'яти неримованих рядків, які описують предмет, подію, явище тощо [26, с. 153]:

І рядок – тема сінквейну вміщує одне слово (зазвичай іменник чи займенник), яке позначає об'єкт/предмет мовлення.

ІІ рядок – два слова (зазвичай прикметники чи дієприкметники), які описують ознаки і/чи властивості обраного предмета/об'єкта.

ІІІ рядок утворено трьома дієсловами чи дієприкметниками, які характеризують дії предмета/об'єкта.

ІV рядок – фраза із чотирьох слів, яка виражає особисте ставлення автора сінквейну до описуваного предмета/об'єкта.

V рядок – слово-резюме, яке характеризує сутність предмета/об'єкта.

Сінквейн є ефективним засобом вираження сутності [16, с. 103], емоційною і пізнавальною реакцією на поняття, ідею [18, с. 39]. Як зазначає О. Б. Бігич [2], будучи коротким резюме великого обсягу інформації, сінквейн є формою творчості, яка вимагає від його укладача вмінь знаходити в інформаційному матеріалі найсуттєвіші елементи, доходити висновків, коротко їх формулювати та виражати своє ставлення до проблеми, використовуючи лише 5 рядків. При зовнішній простоті формату сінквейн є швидким, проте потужним засобом рефлексії, синтезу й узагальнення понять, інформації тощо. Приклад сінквейну з теми “Parents and Children”:

1. Parents
2. Loving, caring
3. Guard, bring up, educate
4. They lift me up
5. Love

Укладання сінквейну сприяє розвитку особистісних якостей його укладача, вмінь аналізу й синтезу інформації, що допомагатиме майбутнім викладачам АМ у їхній професійній діяльності.

Ситуативно-дискусійний етап є власне дискусією на основі ситуації, запропонованої студентам. Процес дискусії передбачає аргументацію, оскільки існування протилежних точок зору виступає запорукою ефективного дискутування. Крім того, студенти володіють достатніми відомостями, інформацією, знаннями для відстоювання власних думок та спростування думок опонента, а також достатнім мовним і мовленнєвим матеріалом [11, с. 43].

На *констатувально-інтерпретаційному етапі* студенти оцінюють свій внесок у дискусію та інтерпретують роботу одногрупників шляхом заповнення бланка. В такий спосіб майбутні викладачі АМ вчаться практично проводити аналіз дискусії.

Також зазначимо, що в основу кейс-методу покладено концепції розвитку розумових здібностей [14, с. 116]. Цінність цього методу полягає в поєднанні навчальної, аналітичної і виховної діяльності, завдяки чому у магістрантів розвиваються комплексно й особистісні якості, й професійні вміння, серед яких уміння

- аналізувати, синтезувати, абстрагувати, (де)кодувати інформацію як основи професійної діяльності, оскільки викладачі ІМ постійно працюють з потоком інформації;
- узагальнювати, проводити аналогії, робити висновки – як інтелектуальний розвиток;
- контролювати свої дії, працювати у групі, що є ключовим, оскільки робота зі студентами передбачає постійну співпрацю в колективі;
- чітко висловлювати і відстоювати власну позицію, уважно слухати, оцінювати свою мовленнєву поведінку як вагомий комунікативні вміння, оскільки професійна діяльність викладача ІМ ґрунтується на комунікації, інтеракції.

Наведемо приклади кейсів з тем “Parents and Children” та “Generation Gap”.

Кейс “Parents and Children”

Homework

Task 1: You are a university teacher who is looking for additional materials on topic “Parents and Children”. You come across an interesting poem. Read the poem “To Me What Family is” by Glaedr and think what family is to you.

To Me What Family is

Family to me has many meanings,
For all are full of diverse feelings:
Love and anger, both within a single one,
Children who stay and children who run.
Can one family be better than another?
It all depends on how they love each other.
A family’s love should last forever,
Bonds of love nothing can sever,
For the family I have, I am happy and blessed
And nothing more truthful have I ever confessed.
Family has many meanings, but one rises above
The greatest meaning of family is that of love.

Glaedr the poet

Task 2: Your colleague advises you to watch the video “How do I love Thee” (Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=h3dkjTmh2gA>). Does every child understand how parents love them? Watch the video and think whether parents’ love is always forgiving and all-embracing.

Task 3: Watch the video “Father and Son” (Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=538sDigMsew>) and think whether father carries out his duties and what duties he has to his son.

Task 4: In order to be more informed about raising children read the information about “Parenting Styles” (Режим доступу: <http://psychology.about.com/od/developmentalpsychology/a/parenting-style.htm>) Fill in the table. Think which parenting style the father of the boy is putting into practice.

Parenting Style	Positive Features	Negative Features
Authoritarian Parenting		
Authoritative Parenting		
Permissive Parenting		
Uninvolved Parenting		

Class work

Task 5: You are teachers who decided to present the idea of parents' love in a cinquain "Parents' Love".

Task 6: You are invited to take part in the discussion "Does Love Raise Children?" End discussion with the list of things important in raising children.

Task 7: You have discussed the issue of "Parents' Love". Let us assess the discussion we had. You get a form, fill it in pairs, and share your opinions.

EVALUATE YOUR DISCUSSION GROUP

Reflecting on the Discussion: What were the most significant points of agreement and disagreement revealed by your discussion?

_____

_____

Circle the points which best describe your participation in the discussion

LEADERSHIP BEHAVIORS	SUPPORTIVE BEHAVIORS	DYSFUNCTIONAL ROLES
Initiating- getting the group started or restarted	Active listening	Sidetracked to own area
Regulating- influencing the direction and tempo of the group's work	Reflecting	Interrupted others
Supporting- creating the emotional climate which helps the group succeed	Clarifying	Monopolized discussion
Evaluating- helping the group assess its progress and accomplishments	Summarizing	Put-down
	Questioning	Irrelevant stories, etc.
	Linking	Apologizing
	Supporting	Withdrawal
	Evaluating	Premature evaluation
	Empathizing	Failure to listen
	Terminating	

Group Process: Briefly describe your contribution and that of your group members to the content and process of your discussion (use terms above as appropriate). Identify group members by name or initials. _____

_____

_____

Reflection: In thinking about this assignment, briefly share what you feel to be the most important thing you learned? What important question or problem remains confused or unresolved in your mind?

_____

_____

_____

What changes (if any) would you want to make in the level or quality of your contribution to the discussion? _____

_____

_____

Adapted from W.F. Hill. Learning Through Discussion (2000) [23].

Кейс "Generation gap"

Homework

Task 1: Look at the pictures. Do these people always get on well? Why?

Task 2: You are a teacher at university. You have many colleagues who are much older than you. You feel that you share no common ground. Your friend advises you to read the following article "Generation Gap: Resolving Conflicts between Generations" (Режим доступу: <http://www.koed.hu/medit/orinta.pdf>) in order to make the situation clear. While reading, write out the information about how to resolve the conflict between the generations.

Task 3: You really like your colleagues so you decide to make written rules of behaviour "Tolerant Attitude to All Generations". Make your ideas clear to everybody. Additional reading "Teaching across Generations" and the video "6 Strategies to Connect with Gen Y in the workplace" (Режим доступу: <http://www.youtube.com/watch?v=JuHEdn8-byQ>) will help you with this.

Class work

Task 4: You want to explain the term 'generation gap' to children – make it in a cinquain "Generation Gap".

Task 5: You are invited to take part in the discussion: "What and How Can Help us Resolve the Conflict of Generations?".

Task 6: You have discussed the issue. Let us assess the discussion we had. You get a form, fill it in pairs, and share your opinions.

Таким чином, кейс-метод є однією із сучасних технологій навчання ІМ, яка сприяє розвитку мотивації студентів і практичному застосуванню набутих ними знань. Це – метод аналізу ситуацій, який полягає в отриманні студентами набору навчальних матеріалів, осмисленні змісту проблеми, яка, зазвичай, не має однозначного вирішення, та обговоренні розв'язання проблеми.

Отже, у статті обґрунтовано доцільність використання кейс-методу для формування ПОК у ДМ майбутніх викладачів АМ. Також представлено алгоритм роботи з кейсом та визначено критерії добору на-

вчальних матеріалів для кейсу. *Перспективу* подальших наукових розвідок вбачаємо у моделюванні процесу навчання діалогу-дискусії майбутніх викладачів АМ на основі кейс-методу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева Л. Е. Методика обучения профессионально ориентированному иностранному языку. Курс лекций : Методическое пособие / Л. Е. Алексеева. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ, 2007. – 136 с.
2. Бігич О. Б. Сінквейн як прийом формування іншомовної комунікативної компетентності / О. Б. Бігич // Найновітє постиження на європейската наука – 2012 : Материали за VIII международна научна практична конференция. – Том 11. Педагогически науки. – София: «Бял ГРАД-БГ» ООД, 2012. – С. 51-53.
3. Бориско Н. Ф. Теоретические основы создания учебно-методических комплексов для языковой межкультурной подготовки учителей иностранных языков (на материале интенсивного обучения немецкому языку) : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.02 / Бориско Наталия Федоровна. – К., 2000. – 508 с.
4. Волкова Н. П. Моделювання професійної діяльності у викладанні навчальних дисциплін у вишах / Н. П. Волкова, О. Б. Тарнопольський. – Дніпропетровськ, 2013. – 227 с.
5. Галузинський В. М. Педагогіка: теорія та історія / В. М. Галузинський, М. Б. Євтух. – К. : Вища школа, 1995. – 237 с.
6. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам: лингводидактика и методика : [учеб. пособие для студ. лингв. и филол. фак. высш. учеб. заведений] / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. – М.: Академия, 2004. – 336 с. – (Высшее профессиональное образование: иностранные языки).
7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. редактор укр. видання С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – 273 с.
8. Маслыко Е. А. Совершенствование межпредметных связей в системе методической подготовки учителя иностранного языка / Е. А. Маслыко // Совершенствование языковой и методической подготовки учителя иностранных языков : Межвуз. сб. науч. тр. – Нижн. Новгород: НГПИИЯ, 1990. – С. 83-93.
9. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б. Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
10. Ситуационный анализ или Анатомия Кейс-метода / Под ред. д-ра социологических наук, профессора Сурмина Ю. П. – К.: Центр инноваций и развития, 2002. – 286 с.
11. Сімкова І. О. Методика навчання англomовної професійно орієнтованої дискусії студентів інженерних спеціальностей : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Сімкова Ірина Олегівна. – К., 2010. – 303 с.
12. Скалкин В. Л. Основы обучения устной иноязычной речи / В. Л. Скалкин – Л. : Русский язык, 1981. – 248 с.
13. Шукин А. Н. Методика обучения речевому общению на иностранном языке : Учебное пособие для преподавателей и студентов языковых вузов / А. Н. Шукин. – М. : Издательство Икар, 2011. – 454 с.
14. Ягоднікова В. В. Інтерактивні форми і методи навчання і виховання учнів / В. В. Ягоднікова // Інтерактивні вправи та ігри. – Харків : Вид. група «Основа», 2011. – 144 с.
15. Ярошенко О. В. Майбутній викладач англійської мови в процесі формування компетентності в діалогічному мовленні / О. В. Ярошенко // Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу: за результатами науково-методичних досліджень : [колективна монографія] / за заг. і наук. ред. докт. пед. наук, проф. Бігич О. Б. – К. : Вид. центр КНЛУ, 2014. – С. 33-44.
16. Booth D. I've Got Something to Say: How student voices inform our teaching / D. Booth. – Pembroke Publishers Limited, 2013. – 144 p.
17. Byrd J. Jr. Guidebook for Student-Centered Classroom Discussions / J. Byrd, Jr. – Interactivity Foundation, 2008. – 131 p.
18. Farrell T. S. Ch. Teaching Reading to English Language Learners / T. S. Ch. Farrell. – Corwin Press, 2008. – 107 p.
19. Goldblatt P. F. Cases for Teacher Development / P. F. Goldblatt, D. Smith. – SAGE Corporations, Inc., 2005. – 280 p.
20. Huckin T. N. Achieving professional communicative relevance in a 'generalised' ESP classroom / T. N. Huckin // ESP in the Classroom: Practice and Evaluation. ELT Document. – №128. – P. 29-35.
21. Jordan R. R. English for Academic Purposes: A guide and resource book for teachers / R. R. Jordan. – Cambridge University Press, 2012. – 404 p.
22. Kleinfeld J. The Case Method in Teacher Education: Alaskan Models. ERIC Digest [Електронний ресурс] / Judith Kleinfeld // ERIC Clearinghouse on Rural Education and Small Schools. – Charleston, WV. – 1990. – Режим доступу: <http://ericae.net/db/digs/ed321965.htm>
23. Learning Through Discussion / Hill W. F., Rabow J., Charness M. A. and others. – 3rd edition. – Waveland Press Inc, 2000. – 70 p.
24. Risko V. J. Videodisc-based case methodology: A design for enhancing preservice teachers' problem-solving abilities / V. J. Risko // Yearbook of American Reading Forum. – Logan : Utah State University Press, 1991. – P. 121-137.
25. Wallace M. J. Training Foreign Language Teachers / M. J. Wallace. – Cambridge University Press, 2001. – 180 p.
26. Wynn M. J. Creative Teaching Strategies: A Resource Book for K-8 [Teaching Method Series] / Marjorie J. Wynn. – Delmar Publisher, 1996. – 485 p.

Отримано 27.03.2014